

Розділ 1

Призначення школи та засоби реалізації

Призначення школи полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям шкільного віку мікрорайону школи, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Основним засобом реалізації призначення загальноосвітнього закладу є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм. У той же час заклад має у своєму розпорядженні додаткові засоби реалізації свого призначення, а саме

- уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд;
- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної тощо);
- поглиблене вивчення окремих предметів;
- надання учням можливості вибору профілю навчання, темпу засвоєння навчального матеріалу;
- оригінальна організація навчальної діяльності, інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності;
- надання широкого спектра додаткових освітніх програм і додаткових освітніх послуг. Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на: формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Реалізація освітньої програми школи здійснюється через три рівні освіти: початкова освіта тривалістю чотири роки; базова середня освіта тривалістю п'ять років; профільна середня освіта тривалістю три роки.

Розділ 2

Опис "моделі" випускника школи

Модель випускника **Нової Української Школи** – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими.

Випускник школи має міцні знання і вміло користується ними. Знання та вміння отримані учнем тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами.

Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Наш випускник – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випускник школи добре проінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;
- готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави;
- є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
- мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Наш випускник - свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє.

Розділ 3

Цілі та задачі освітнього процесу школи

Цілі та задачі освітнього процесу на кожному рівні реалізації освітніх програм повинні бути обумовлені "моделлю" випускника, призначенням і місцем школи в освітньому просторі міста, району, мікрорайону. Вони повинні бути сформульовані конкретно, бути вимірними, досяжними, визначеними за часом, несуперечливими по відношенню одна до одної. Інакше кажучи, відповідати загальним вимогам, що пропонуються до визначення цілей і задач.

Перед школою поставлені такі цілі освітнього процесу:

1. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
4. Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
5. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
6. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
7. Проведення атестації та сертифікації педагогів;
8. Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази школи.

Розділ 4

Освітня програма закладу та її обґрунтування

4.1. Освітня програма початкової освіти НУШ

Освітня програма початкової освіти окреслює підходи до організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Початкова освіта здобувається з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»). Програма визначає загальний обсяг навчального навантаження на тиждень, забезпечує взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором, їх інтеграцію та логічну послідовність вивчення які будуть подані в рамках навчальних планів.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості.

Початкова освіта має такі цикли, як 1—2 і 3—4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреби дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основою формування ключових компетентностей є досвід здобувачів освіти, їх потреби, які мотивують до навчання, знання та вміння, які формуються в різному освітньому середовищі (школі, родині), різноманітних соціальних ситуаціях і зумовлюють формування ставлення до них. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння, як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами. Компетентності здобувачів освіти визначено за такими освітніми галузями, які забезпечують формування всіх ключових компетентностей.

4.1.1. Освітня програма 1-4 класів

Освітню програму для 1-4 класів закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016р. №988-р), у відповідності до Державного стандарту початкової освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 №688 (у 3-4-х класах), Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти (1-2 класи) НУШ-2, затвердженої наказом МОН України від 08.10.2019 №1272, Типової освітньої програми (3-4 клас), затвердженої наказом МОН України від 08.10.2019 №1273, розроблених авторським колективом під керівництвом Шияна Р.Б., 1-А, 2-А класів відповідно до Типових навчальних планів 1-11 класів ЗЗСО, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України», затверджений наказом МОН України від 03.02.2021 №140 (додаток 2).

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4-х класів становить: для 1-х класів – 805 годин /навчальний рік; для учнів 2-х класів – 875 годин /навчальний рік, для 3-4-х класів – 910 годин /навчальний рік..

У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу. Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;

- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів всіх **ключових компетентностей**. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна – включає українську мову та літературу, іноземну мову (англійська);
- математична – спрямована на формування математичної та інших ключових компетентностей;
- природнича – має на меті формування компетентностей в галузі природничих наук, основи наукового світогляду, навколишньому світі;
- технологічна – формування компетентностей в галузі техніки і технологій, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій;
- інформатична – формування інформаційно-комунікаційної компетентності, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв для розвитку, самовираження, добуття навичок безпечної діяльності в інформаційному суспільстві;
- соціальна і здоров'язбережувальна - формування соціальної компетентності, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших;
- громадянська та історична - формування громадянської та інших компетентностей, готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів;
- мистецька - формування цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження, поваги до національної та світової мистецької спадщини;
- фізкультурна - формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

Мовно-літературна освітня галузь реалізується через навчальні предмети «Українська мова», «Іноземна мова».

Математична освітня галузь реалізується через предмет «Математика».

Громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна, природнича, реалізується через інтегрований предмет «Я досліджую світ». Розподіл годин в рамках цього інтегрованого курсу здійснюється наступним чином:

- мовно-літературна - 2 години,
- математична - 1 година,
- громадянська та історична;
- соціальна та здоров'язбережувальна;

природнича – 3 години,
технологічна -1 година,
інформатична – 1 година.

Технологічна освітня галузь реалізується через навчальний предмет «трудове навчання», інформатична - через предмет «Інформатика» (починаючи з 2 класу), мистецька галузь - через навчальні предмети «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво». Фізкультурна галузь реалізується через предмет «Фізична культура», хореографія (1-А,Б,В; 3-А,Б класи)

вересень «Порушуємо і відкриваємо світ»,

жовтень «Машина часу»

листопад «Турбота про стан здоров'я та безпеку»

грудень «Факти і таємниці»

січень «Світ підсвідомий»

лютий «Світ невидимий»

березень «Як це влаштовано і як це працює»

квітень «Енергія»

травень «Можливості людей» (за програмою Шияна)»

(див. у додатку Робочий навчальний план)

Програмою визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання, коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу. Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів освіти ключових компетентностей, передбачених стандартами початкової освіти. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми використовуються **внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки**, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

4.1.2. Оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 №813, яким затверджено **методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти** ключовими принципами оцінювання учнів визначено:

- система оцінювання повинна реалізувати принцип дитиноцентризму в оцінювальній діяльності, що передбачає відкриття учню/учениці перспектив постійного розвитку відповідно до власних можливостей щодо опанування навчальним досвідом;

- система оцінювання не повинна призводити до розподілу учнів на групи за індивідуальними навчальними можливостями;

• система оцінювання має відповідати концептуальним засадам Нової української школи та сприяти досягненню обов'язкових результатів навчання учня, визначених у Державному стандарті початкової освіти.

Відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюється у процесі:

- **формульовального оцінювання**, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;

- **підсумкового оцінювання**, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Результат оцінювання особистісних надбань учня/учениці у 1-4 класах виражається вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання учня/учениці у 1-2 класах - вербальною оцінкою, у 3-4 класах –рівневою оцінкою (згідно *Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів*).

Вербальна і рівнева оцінки виражаються як усно, так і письмово. Характеризується процес навчання та його результати доброзичливими, лаконічними, чіткими, об'єктивними, конкретними оцінювальними судженнями. Рівень результату навчання визначається з урахуванням динаміки його досягнення та позначати буквами: «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)». Необхідно враховувати, що оцінка буде допомагати учню/учениці усвідомлювати власні успіхи і шляхи подолання утруднень.

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснювати на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання відбувається під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у робочих зошитах учня/учениці, щоденниках учнів тощо, фіксації результатів навчання у свідоцтвах досягнень учня/учениці.

Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік є результати виконання **тематичних діагностувальних робіт**, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формульовального оцінювання. Підсумкова оцінка за рік визначається з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Підсумкове оцінювання за рік з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна» здійснюється шляхом узагальнення даних, отриманих під час формульовального оцінювання, з урахуванням динаміки формування результату навчання.

Результати навчання фіксуються шляхом записів оцінювальних суджень та рівневих оцінок у робочих зошитах учня/учениці, щоденниках учнів, у свідоцтвах досягнень учня/учениці.

У **свідоцтві досягнень учня** надається розгорнута характеристика результатів навчання учня/учениці, здобутих протягом навчального року. Для здобувачів початкової освіти розроблені два примірні зразки свідоцтв досягнень, окремо для кожного циклу навчання. Обидва примірні зразки свідоцтв досягнень містять такі частини: «Характеристика навчальної діяльності», «Характеристика результатів навчання з окремих освітніх галузей», «Рекомендації вчителя», «Побажання батьків».

4.2. Освітня програма 5-6 класів НУШ

4.2.1 Вступ

Ідея компетентнісного підходу до сучасної освіти є наскрізною і визначальною на сьогоднішній день. Надання пріоритетів формуванню у дітей готовності здобувати знання самостійно протягом усього життя поставило нагальну потребу у виробленні власної концепції розвитку школи, яка прокладає стратегічний напрям у роботі колективу закладу, допомагає поєднати цілі та очікуваний результат, усвідомити їх усім учасникам навчально-виховного процесу. Серед сучасних моделей освіти виділяють модель 4К, що включає чотири ключові компетентності, що починаються з букви «К»: креативність, комунікація, кооперація (співпраця), критичне мислення. Важливим показником життєвої компетентності школяра, його життєздатності, спроможності правильно орієнтуватися у життєвих реаліях та допомагати розв'язувати проблеми є цілісне світобачення. Тому освітня діяльність має спрямовуватись на сформованість базових особистісних якостей дитини, таких як: міжособистісна злагода, міжособистісне партнерство, самостійність, чуйність, шанобливість, допитливість, спостережливість, креативність, розсудливість.

Організація освітньої діяльності здійснюватиметься відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р - <https://cutt.ly/OyA9z5p>), Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898.

Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма закладу загальної середньої освіти.

Реалізація цілей закладу здійснюється через забезпечення в освітній діяльності таких принципів:

- гуманізм як норма поваги до особистості та основа побудови партнерського спілкування з дитиною;
- інтеграційні засади побудови та організації освітнього процесу;
- визнання самоцінності кожного вікового періоду та орієнтація на вікові особливості;
- створення сприятливих умов для формування і розвитку у дитини пізнавальних, психічних процесів, належної спрямованості на активність у соціумі,

конструктивних мотивів поведінки, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує;

- урахування індивідуальних інтересів, здібностей, темпу розвитку дитини.

Завдання освітніх ліній у 5-6 класах реалізуються на основі тематичного планування за принципом методичного конструктора та інтегрованого підходу до змісту та організації освітньої діяльності. Побудова освітнього процесу на засадах інтегрованого підходу забезпечує єдність та взаємопов'язаність усіх освітніх ліній у кожній темі, що реалізується як цілісна змістова та діяльнісна одиниця освітнього процесу. Основними формами організованої освітньої діяльності є щоденні інтегровані заняття, підгрупові предметні заняття, індивідуально-групові заняття різної пізнавальної та продуктивної спрямованості. Цілісне бачення та структура тематичних циклів, за якими будується освітній процес, відображаються у плануванні за принципом методичного конструктора.

Зберігаючи наступність із початковою школою забезпечуємо подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формуємо здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховуємо ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я. Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися українською та англійською мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання упродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчальнопізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

4.2.2. Цілі та завдання освітньої діяльності

МЕТА діяльності закладу: забезпечення єдиної лінії розвитку особистості школяра; формування духовної культури та цілісних світоглядних уявлень у дитини. Луцька гімназія №20 – школа з українською мовою навчання.

Пріоритетні завдання діяльності педагогічного колективу школи:

- створення умов для здобуття якісної освіти в умовах навчально-виховного процесу;
- формування у дітей основ культури споживання та екологічної свідомості через впровадження ідей освіти для сталого розвитку;

- втілення інклюзивних цінностей через збагачення інклюзивними підходами освітньої практики;
- сприяння формуванню у школярів лідерських якостей особистості;
- формування світогляду школярів засобами художнього слова;
- оптимізація взаємодії з батьками;
- модернізація матеріально-технічної бази та програмно-методичного забезпечення закладу.

Загальний обсяг річного навчального навантаження для закладів із навчанням українською мовою (5-6 класи) згідно з типовим планом :

Таблиця 1

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5 клас			6 клас		
		Рекомендоване	Мінімальне	Максимальне	Рекомендоване	Мінімальне	Максимальне
Мовно-літературна **	На тиждень	11	10	13	11	10	13
	На рік	385	350	455	385	350	455
Математична	На тиждень	5	4	6	5	4	6
	На рік	175	140	210	175	140	210
Природнича	На тиждень	2	1,5	3	4	2	5
	На рік	70	52,5	105	140	70	175
Соціальна і здоров'язбережувальна	На тиждень	1,5	1	3	1,5	1	3
	На рік	52,5	35	105	52,5	35	105
Громадянська та історична	На тиждень	1	1	2	2	1,5	3
	На рік	35	35	70	70	52,5	105
Технологічна	На тиждень	2	1	3	2	1	3
	На рік	70	35	105	70	35	105
Інформатична	На тиждень	1,5	1	2	1,5	1	2
	На рік	52,5	35	70	52,5	35	70
Мистецька	На тиждень	2	1	3	2	1	3
	На рік	70	35	105	70	35	105
Фізична культура***	На тиждень	3	3	3	3	3	3
	На рік	105	105	105	105	105	105
Усього	На тиждень	29			32		
	На рік	1015			1120		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	2			2		
	На рік	70			70		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31			34		
	На рік	1085			1190		
Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень	28			31		
	На рік	980			1085		

4.2.3 Навчальний план

Навчальний план для 5-6 класів розроблено за Типовою освітньою програмою для 5-6 класів, затвердженою наказом МОН на основі типової освітньої програми

для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН № 235 від 19.02.2021р.(додаток).

Керуючись показниками загальної кількості навчального навантаження, визначеними в Таблиці 1 за галузями, визначено обсяг фактичного річного навантаження для 5-6 класів, заповнивши колонку «Кількість годин» у Таблиці 2.

Загальний обсяг навчального навантаження для 5-6 класів

Таблиця 2

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5 клас	6 клас
Мовно-літературна **	На тиждень	10,5	11
	На рік	367,5	385
Математична	На тиждень	5	5
	На рік	175	175
Природнича	На тиждень	2	4
	На рік	70	140
Соціальна і здоров'язбережувальна	На тиждень	1,5	1,5
	На рік	52,5	52,5
Громадянська та історична	На тиждень	1,5	2
	На рік	52,5	70
Технологічна	На тиждень	2	2
	На рік	70	70
Інформатична	На тиждень	1,5	1,5
	На рік	52,5	52,5
Мистецька	На тиждень	2	2
	На рік	70	70
Фізична культура***	На тиждень	3	3
	На рік	105	105
Усього	На тиждень	29	32
	На рік	1015	1120
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітнього компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	2	2
	На рік	70	70
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31	34
	На рік	1085	1190
Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень	28	31
	На рік	980	1085

4.2.4. Перелік модельних навчальних програм для 5-6 класів у 2023/2024 навчальному році

(затверджених наказом МОН України №795 від 12.07.2021р.)

Освітня галузь	Клас	Модельна навчальна програма	
		Назва	Автор(и)
Мовно-літературна (українська та зарубіжна література)	5-А,В	Українська література	Яценко Т.О., Качан Т.Б.
	6-А,Б,В,Г	Українська мова 5-6 класи для закладів ЗЗСО	Заболотний О.В., Заболотний В.В., Литвинчук В.П.
		Англійська мова	Зимомря М.І.
		Зарубіжна література	Ніколаїнко О.В.
Математична	5-А,В	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи»	Істер О.С.
Природнича	5-А,В	«Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.
	6-А,Б,В,Г	Географія 6-9 класи	Кобернік С.Г., Коваленко Р.В. Гільберг Т.Г., Даценко Л.М.
Громадянська та історична освіта	5-А,В	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Майорський В. В. Піскарьова І. О., Щупак І. Я.
	6-А,Б,В,Г	Історія України Всесвітня історія	Піскарьова І.О. та інші
Соціальна та здоров'язбережувальна	5-А,В	«ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ» 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти.	Воронцова Т.В.
	6-А,Б,В,Г	«Етика»	Пометун О.І., Ремех Т.О.
Технологічна	5-А,В	Модельна навчальна програма "Технології. 5-6 класи" для закладів загальної середньої освіти - для дівчат	Ходзицька І.Ю., Горобець О. В., Медвідь О.Ю. Туташинський В.І.
	6-А,Б,В,Г	Модельна навчальна програма "Технології. 5-6 класи" для закладів загальної середньої освіти - для хлопців	
Інформатична	5-А,В	Модельна навчальна програма. «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти	Коршунова О.В., Завадський І.О.
	6-А,Б,В,Г		

Мистецька	5-А,В 6-А,Б,В,Г	Модельна навчальна програма «Образотворче мистецтво. 5-6 класи» для ЗЗСО «Музичне мистецтво. 5-6 класи» для ЗЗСО	Масол Л.М.
Фізична культура***	5-А,В 6-А,Б,В,Г	Модельна навчальна програма «Фізична культура»	Педан О.С.

4.2.5. Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес організовується у закладі в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Освітня програма ЗЗСО №20 м. Луцька передбачає досягнення здобувачами освіти сукупності компетентностей, що є базою для подальшого особистісного розвитку в умовах шкільного навчання. Особливий акцент здійснюється на здатність дітей встановлювати асоціативні зв'язки, взаємозв'язки між об'єктами і явищами навколишнього світу, робити умовисновки та висловлювати судження. Ці характеристики засвідчують сформованість цілісних світоглядних уявлень і є результатом упровадження засад інтеграції в освітньому процесі.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

За модульним принципом реалізуються зміст базових предметів «Технології» (Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності; Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва; Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу; Турбота про власний побут, задоволення

власних потреб і потреб інших осіб) та «Фізична культура» (Баскетбол; легка атлетика; доджбол; волейбол; настільний теніс)

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, за виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей). Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

4.2.6. Оцінювання навчальних досягнень учнів

Навчальні досягнення здобувачів у 5-6 класах здійснюються у бальному оцінюванні (у 5-х класах в I семестрі – рівневе оцінювання), яке передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою. Оцінювання є зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів педагоги керуються такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень враховуються дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

Корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

У формувальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, рекомендовано використовувати інструменти з орієнтовного переліку, наведеного у Додатку [1].

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ

	Назва	Опис інструмента
	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі
	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
	Газетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події
	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у запропонованому твердженні
	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину – це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?

Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі
З-Х-В та ЗХВ+	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене
Картка на вихід	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо
Концептуальна карта	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття 15 Лідер за номером Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає
Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант однохвилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоdnішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті « _____ »?»
Перевірка неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно» 18 Перефразування Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____
Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
Підсумок або питання	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох на картках сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну

		велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання
	Підсумок одним реченням	Учнів просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми
	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
	Подумай – запиши – обговори в парі – поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу
	Подумай – розкажи в парі	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
	Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні пригадати та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини підсумувати ці пункти одним реченням, записати одне основне запитання, на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну прив'язку цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу
28	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення
	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
	Семінар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____» (наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____» (наприклад, помахати рукою)
	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео 33 Сортування слів Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»
	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він

		спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь
	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння 38 Усне опитування Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це _____ схоже на/відрізняється від _____? Які характерні риси/елементи _____? Як іще можна показати/проілюструвати _____? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____? Як _____ стосується _____? Які ідеї / деталі можна додати до _____? Наведіть приклад _____? Що не так з _____? Який висновок ви могли б зробити з _____? Які висновки можна зробити з _____? На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити? Що ви можете сказати про _____? Що може статися, якщо _____? Які критерії можна взяти для оцінки _____? Які докази підтверджують _____? Як ми можемо довести / підтвердити _____? Як це можна розглядати з точки зору _____? Які альтернативи _____ слід розглянути? Який підхід/стратегію ви могли б використати для _____?
	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння
	Хрестики-нулики	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань
	Хто швидше?	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає
	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження
	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).» повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся повністю погоджуюся

3-2-1		Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між _, один вплив на _; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували) 45 Трихвилинна пауза Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...
Є питання, в кого є відповідь?		Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу загальної середньої освіти може ухвалити рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці. Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюється на розсуд закладу освіти.

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496 та п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам).

Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формульованні оцінюванні,

зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв:

розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;

комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);

планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;

рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності. Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання у закладі освіти можна застосовувати Орієнтовну рамку оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти (Додаток [2]) або на її основі розробити власні критерії та шкалу оцінювання. У пропонованій Орієнтовній рамці оцінювання навчальних досягнень навчальні досягнення учнів характеризують за чотирма рівнями: початковий, середній, достатній, високий.

Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, рекомендовано у першому семестрі 5-го класу підсумкове та, у разі застосування, проміжне оцінювання результатів навчання учнів здійснювати за рівневою шкалою, а його результати позначати словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)», та супроводжувати вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня / учениці (а не на помилки або невдачі). При переході від підсумкового оцінювання за рівневою шкалою в I семестрі до оцінювання за бальною шкалою в II семестрі рекомендовано при виставленні річної оцінки орієнтуватись на оцінку за II семестр, а можливу різницю між рівнями результатів навчання у I та II семестрах враховувати шляхом виставлення річної оцінки, що відповідає вищому показнику. Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

4.3. Освітня програма базової середньої освіти (7-9 класи)

Освітня програма загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) розроблена відповідно до Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405) з навчанням українською мовою.

Освітня програма окреслює організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, визначає: загальний обсяг навчального навантаження, очікувані результати навчання учнів, рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти, вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7-9-х класів закладів загальної середньої освіти становить 3640 годин/навчальний рік:

для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік,
для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,
для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,
для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслює робочий навчальний план, який дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.. Вони охоплюють і інваріантну складову, сформовану на державному рівні.

Варіативна складова визначена з урахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів. Варіативна складова використана на:

- збільшення кількості годин на вивчення предметів інваріантної складової (хімії по 0,5 годин у 7-х класах);
- запровадження курсів за вибором, що розширюють світоглядне спрямування («Основи християнської етики», «Фінансова грамотність», «Цифрова та медіаграмотність», «Права людини у вільній країні»);
- проведення групових та індивідуальних занять, консультацій, що проводяться для окремих учнів чи груп учнів (див. у додатку Річний навчальний план).

Навчальні плани 8-Б, 8-В, 9-А, 9-В класів складені за таблицею 8 для класів з поглибленим вивченням окремих предметів:

- 8-Б, 9-Б класи- поглиблене вивчення математики,
- 8-В, 9-В класи – поглиблене вивчення української мови та літератури.

Формування варіативної складової відбувається на підставі побажань учнів, за навчальними програмами затвердженими Міністерством освіти і науки України. Під час розподілу варіативної складової навчального плану враховано гранично допустиме навантаження на одного учня, уроки фізичної культури при визначенні цього показника не враховувались.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках

предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій. Через варіативні модулі можуть реалізовуватись не лише окремі види спорту, а й ритміка, хореографія, пластика, фітнес тощо.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику предмета.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p>

		Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях. Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.

		Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет. Ставлення: ошадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для аніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ошадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через: організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання; окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти.

Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
 предмети за вибором;
 роботу в проектах;
 позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених із «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому

процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури
Суспільствознавство
Мистецтво
Математика
Природознавство
Технології
Здоров'я і фізична культура

Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Освітня галузь мови і літератури у навчальних планах реалізується через окремі предмети "Українська мова", "Українська література", "Іноземна мова (англійська)", «Зарубіжна література».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво» в 7 класах. За модульним принципом реалізується зміст базових предметів «Технології» та «Фізична культура»:

7 клас - *Легка атлетика, футбол, волейбол, баскетбол, настільний теніс.*

8 клас - *Легка атлетика, футбол, волейбол, баскетбол, настільний теніс.*

9 клас - *Легка атлетика, футбол, волейбол, баскетбол, гімнастика, туризм*

Досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), передбачені державним стандартом.

Розділ 5

Організація освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами

На виконання Закону України «Про освіту» ст. 8, 16 закону України «Про загальну середню освіту», керуючись Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах» від 15.08.2011 №872 (зі змінами, внесеними Постановою КМ від 09.08.2017 [№ 588](#)), листа Міністерства освіти і науки України «Про організацію інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах» від 18.05.2012 року № 1/9 – 384, «Щодо посадових обов'язків асистента вчителя» від 25.09.2012 року № 1/9-675, листа МОН України №1/11479-23 від 03.08.2023 «Про методичні рекомендації», безпечне освітнє середовище. Надання індивідуальної підтримки учням з особливими освітніми потребами під час підготовки до реагування на надзвичайні ситуації, висновків ІРЦ про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, заяв батьків та з метою реалізації права

дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання, їх соціалізацію та інтеграцію в суспільстві, в закладі створені 16 класів з інклюзивним навчанням, де навчаються 20 учнів з особливими освітніми потребами. Один учень (8-А клас) відповідно до висновку ЛКК навчається за індивідуальною формою (педагогічний патронаж).

Робочий навчальний план для учня 7-А класу складений відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки від 12.01.2016р. №8 та зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 03.02.2016р. № 184/28314, з урахуванням годин, виділених на предмети інваріантної складової відповідно до таблиці 1 Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН України №405 від 20.04.2018.

Для організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами у закладі створені умови для:

забезпечення безперешкодного доступу до будівель та приміщень закладу дітей з ООП;
забезпечення необхідними навчально-методичними і наочно-дидактичними посібниками та індивідуальними технічними засобами навчання;
облаштування кабінетів «баламетрична лабораторія», психологічного розвантаження, логопедичного для проведення корекційно-розвиткових занять;
забезпечення відповідними педагогічними кадрами.

Інклюзивне навчання – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у загальноосвітньому навчальному закладі на основі застосування особистісно орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей.

Освітній процес у класах з інклюзивним навчанням здійснюється відповідно до типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами.

Для учнів 1-А,Б,В; 2-А,Б,В; 3-Б; 4-А,Б,В,Г класів (з інклюзивним навчанням) навчальний план складено у відповідності до Державного стандарту початкової освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) та Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти (Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти (1-2 класи) НУШ-2, затвердженої наказом МОН України від 08.10.2019 №1272, Типової освітньої програми (3клас), затвердженої наказом МОН України від 08.10.2019 №1273, розроблених авторським колективом під керівництвом Шияна Р.Б., Типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженої наказом МОН України від 26.07.2018 №814.

Для учнів 6-А,Б,В класів (з інклюзивним навчанням) - відповідно до Типової освітньої програми для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти затвердженої наказом МОН України від 19.02.2021 №235

Для учнів 7-В, 9-Г класів (з інклюзивним навчанням) - відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів ЗЗСО, затвердженої наказом МОН України від 19.02.21021 №235 та Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405) з навчанням українською мовою (таблиця 1), Типової освітньої спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженої

наказом МОН України від 12,06,2018 №627 (із змінами і доповненнями, внесеними наказами МОН України від 26,07,2018 №815, від 10,06,2019 №808).

Команда супроводу розробляє комплексну програму розвитку для кожної дитини з особливими освітніми потребами, що допомагає педагогічному колективу пристосувати середовище до потреб дитини.

Індивідуальна програма розвитку розробляється командою супроводу (заступник директора з навчально-виховної роботи, вчителі, асистент вчителя, психолог, вчитель-логопед та інші) із обов'язковим залученням батьків, з метою визначення конкретних навчальних стратегій і підходів до навчання дитини з особливими освітніми потребами. Вона містить загальну інформацію про учня, систему додаткових послуг, види необхідної адаптації та модифікації навчальних матеріалів, індивідуальну навчальну програму та за потреби індивідуальний навчальний план.

Оформлення та ведення відповідної документації покладається на асистента вчителя.

Індивідуальна програма розвитку містить такі розділи:

1. Загальна інформація про дитину: ім'я та прізвище, вік, телефони батьків, адреса, проблема розвитку (інформація про особливі освітні потреби), дата зарахування дитини до школи та строк, на який складається програма.

2. Наявний рівень знань і вмінь. Група фахівців протягом 1-2 місяців (в залежності від складності порушення) вивчає можливості та потреби дитини, фіксує результати вивчення:

- її вміння, сильні якості та труднощі, стиль навчання (візуальний, кінестетичний, багатосенсорний та інші, особливо якщо один зі стилів домінує), у чому їй потрібна допомога;

- інформація щодо впливу порушень розвитку дитини на її здатність до навчання (відомості надані психолого-медико-педагогічною консультацією). Вся інформація повинна бути максимально точною, оскільки вона є підґрунтям для подальшого розроблення завдань.

Частиною ІПР є *індивідуальний навчальний план*, який затверджується керівником навчального закладу та переглядається двічі на рік з метою коригування.

Протягом всього навчального року здійснюється психолого-педагогічний, методичний супровід дітей з особливими освітніми потребами працівниками психологічної служби (практичним психологом, соціальними педагогами) закладу та педагогічними працівниками.

Практичний психолог школи надає систематичну консультативну допомогу педагогічним працівникам, які викладають в інклюзивних класах, у створенні сприятливих умов адаптації, психологічно комфортного перебування в учнівських колективах учнів з особливими освітніми потребами, вивчає стан адаптації.

Розклад уроків для дітей з особливими освітніми потребами складається з урахуванням індивідуальних особливостей їх навчально-пізнавальної діяльності, динаміки розумової працездатності протягом дня і тижня та з дотриманням санітарно-гігієнічних вимог.

Особливістю навчально-виховного процесу дітей з особливими освітніми потребами є його корекційна спрямованість. В індивідуальному навчальному плані передбачено від трьох до шести годин на тиждень для проведення корекційно-розвиткових занять з урахуванням рекомендацій ІРЦ та типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та/або розумового розвитку, а саме:

корекція розвитку;
розвиток мовлення;
лікувальна фізкультура;
соціально-побутове орієнтування;
логопедична корекція.

Такі години не враховуються під час визначення гранично допустимого тижневого навчального навантаження дітей з особливими освітніми потребами.

Корекційно-розвиткові заняття проводяться відповідними спеціалістами та практичними психологами.

Особистісно орієнтоване спрямування навчально-виховного процесу забезпечує асистент вчителя, який бере участь у розробленні та виконанні індивідуальних навчальних планів та програм, адаптує навчальні матеріали з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами.

Оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами здійснюється згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів та обсягом матеріалу, визначеним індивідуальною навчальною програмою.

Учні з ООП залучаються до позакласних і позашкільних заходів з урахуванням її інтересів, побажань, індивідуальних особливостей та стану їх здоров'я.

Розділ 6

Особливості організації освітнього процесу та застосування в ньому педагогічних технологій

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства.

Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові консультації, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності.

Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створенні умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Тому створенні вчителями персональні предметні сайти є однією з важливих форм роботи сучасного вчителя і є поштовхом для подальшого освоєння нових сучасних веб-ресурсів відповідно до вимог компетентності, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

Розділ 7

Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Рівень реалізації освітньої програми вивчається шляхом моніторингу якості проведення навчальних занять, моніторингу досягнення учнями результатів навчання (компетентностей); проведення контрольних випробувань учнів; участі учнів школи у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; шляхом складання та захисту наукових проектів та участі в роботі МАН; аналізу результатів участі учнів у ДПА.

Розділ 8

Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Для виконання освітніх програм школи на 2021/2022 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріативної частини; курсів за вибором і факультативів варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти - "модель" випускника (додатки).

Розділ 9

Структура навчального року

Відповідно до статті 15 (розділ XII) Закону України «Про освіту» структура навчального року, тривалість навчального тижня, інші форми організації освітнього процесу встановлюються загальноосвітнім навчальним закладом середньої освіти у межах часу передбаченого програмою.

2023/2024 навчальний рік розпочинається 1 вересня 2023 року та закінчується 28 червня 2024 року.

Орієнтовна структура навчального року:

I семестр - з 01.09.2023 по 24.12.2023;

II семестр - з 08.01.2024 по 30.05.2024.

Впродовж навчального року проводяться канікули:

осінні канікули - з 10.10.2023 по 05.11.2023;

зимові канікули - з 25.12.2023 по 07.01.2024;

весняні канікули - з 25.03.2024 по 31.03.2024.

Орієнтовна дата проведення свята «Останній дзвоник» - 31 травня 2024 року.

Дата вручення документів про освіту буде визначена додатково (в залежності від термінів проведення ДПА).

Перелік предметів державної підсумкової атестації визначається Міністерством освіти і науки України. Терміни їх проведення визначаються навчальним закладом.

Орієнтовні терміни проведення ДПА для 4-х класів – друга декада травня 2024 року; для 9-х класів – перша декада червня 2024 року.

Рішення про доцільність проведення навчальної практики та навчальних екскурсій приймає педагогічна рада школи.

Школа працює в режимі п'ятиденки з двома вихідними – субота, неділя.

Навчальні заняття проводяться в одну зміну:

- I зміна з 8⁰⁰ до 13⁴⁰ (1,2,4,7,8,9 класи),

- підзміна з 13¹⁵ до 18⁴⁵ (3, 5, 6 класи) і регламентуються розкладом уроків, затвердженим директором школи. Заняття, передбачені варіативною частиною навчального плану (факультативи, індивідуальні заняття, консультації), проводяться не раніше, як через дві години після основних занять.

**Перелік навчальних програм навчального плану для вивчення
предметів інваріантної складової
у 1-9 класах у 2023 /2024 навчальному році**

I ступінь

№ з/п	Навчальна дисципліна	Клас	Назва програми	Ким дозволена для використання
1	Українська мова	1-Б,В 2-А,В 3-А,Б 4-А,Б,В,Г	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти Р.Б. Шияна	Накази Міністерства освіти і науки України -від 21.03.2018 №268 -від 08.10.2019 №1273
2	Математика	1-Б,В 2-А,В 3-А,Б 4-А,Б,В,Г	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти Р.Б. Шияна	Накази Міністерства освіти і науки України -від 21.03.2018 №268 -від 08.10.2019 №1273
3	Природознавство	1-Б,В 2-А,В 3-А,Б 4-А,Б,В,Г	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти Р.Б. Шияна	Накази Міністерства освіти і науки України -від 21.03.2018 №268 -від 08.10.2019 №1273
4	Основи здоров'я	1-Б,В 2-А,В 3-А,Б 4-А,Б,В,Г	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти Р.Б. Шияна	Накази Міністерства освіти і науки України -від 21.03.2018 №268 -від 08.10.2019 №1273
5	Фізична культура	1-Б,В 2-А,В 3-А,Б 4-А,Б,В,Г	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти Р.Б. Шияна	Накази Міністерства освіти і науки України -від 21.03.2018 №268 -від 08.10.2019 №1273
6	Музичне мистецтво	1-Б,В 2-А,В 3-А,Б 4-А,Б,В,Г	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти Р.Б. Шияна	Накази Міністерства освіти і науки України -від 21.03.2018 №268 -від 08.10.2019 №1273
7	Образотворче мистецтво	1-Б,В 2-А,В 3-А,Б 4-А,Б,В,Г	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти Р.Б. Шияна	Накази Міністерства освіти і науки України -від 21.03.2018 №268 -від 08.10.2019 №1273
8	Іноземна мова (англійська)	1-Б,В 2-А,В 3-А,Б 4-А,Б,В,Г	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти Р.Б. Шияна	Накази Міністерства освіти і науки України -від 21.03.2018 №268 -від 08.10.2019 №1273
9	Інформатика	1-Б,В 2-А,В 3-А,Б 4-А,Б,В,Г	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти Р.Б. Шияна	Накази Міністерства освіти і науки України -від 21.03.2018 №268 -від 08.10.2019 №1273

Авторські навчальні програми науково-педагогічного проекту «Інтелект України»

I ступінь

№ з/п	Навчальна дисципліна	Клас	Назва програми	Ким дозволена для використання
1	Українська мова	1-А, 2-Б	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти І.В. Гавриш, Н.Ф. Андреева, В.І. Пімонова	Накази Міністерства освіти і науки України 03.02.2021 №140 22./12-Г-432 від 26.08.2018
2	Математика	1-А, 2-Б	І.В. Гавриш, С.О.Доценко	Накази Міністерства освіти і науки України 03.02.2021 №140 22./12-Г-432 від 26.08.2018
3	Я пізнаю світ	1-А, 2-Б	І.В. Гавриш, Л.М. Булахова, Г.О. Жук, С.О.Доценко, Т.В.Шпіт, Г.О. Калиновська	Накази Міністерства освіти і науки України 03.02.2021 №140 22./12-Г-432 від 26.08.2018
4	Читання	2-Б	І.В. Гавриш, Н.Ф. Андреева, В.І. Пімонова	Накази Міністерства освіти і науки України 03.02.2021 №140 22.1/12-Г-432 від 26.08.2018

II ступінь

№	Навчальна дисципліна	Клас	Назва програми	Ким дозволена для використання (ким затверджена)
1	Українська мова	7-А,Б,В 8-А,Б 9-А,Б,Г	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. 5-9 класи. Г. Шелехова, М.Пентилюк.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
2	Українська мова	8-В 9-В	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (класів) з поглибленим вивченням української мови (за ред. Караман С.О.)	Наказ Міністерства освіти і науки України від 17.07.2013 №983
3	Українська література	7-А,Б,В 8-А,Б 9-А,Б,Г	5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Мовчан Р.В., Молочко С.Р. Таранік-Ткачук К.В.,	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
4	Українська література	8-В 9-В	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (класів) з поглибленим вивченням української літератури (за ред. Мовчан Р.В.)	Наказ Міністерства освіти і науки України від 17.07.2013 №983

5	Зарубіжна література	7-А,Б,В 8-А,Б,В 9-А,Б,В,Г	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Ніколенко О.М., Таранік-Ткачук К.В., Юлдашева Л.П.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
6	Іноземна мова (англійська мова)	7-А,Б,В, 8-А,Б,В 9-А,Б,В,Г	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. КарпюкО.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
7	Історія України	7-А,Б,В 8-А,Б,В 9-А,Б,В,Г	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 клас. Пометун О.І., Атамась О.В., Власов В.С.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
8	Всесвітня історія	7-А,Б,В 8-А,Б,В 9-А,Б,В,Г	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 клас. Пометун О.І., Атамась О.В., Власов В.С.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
9	Музичне мистецтво	7-А,Б,В	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Масол Л.,Коваленко О., Гайдамака О.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
10	Образотворче мистецтво	7-А,Б,В	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Масол Л.,Коваленко О., Гайдамака О.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
11	Мистецтво	8-А,Б,В 9-А,Б,В,Г	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 кл. Масол Л.,Коваленко О., Гайдамака О.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
12	Географія	7-А,Б,В 8-А,Б,В 9-А,Б,В,Г	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 6-9 класи. Олійник Я.Б., Гладковський Р.В., Вітенко І.М.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
13	Фізика	7-А,Б,В 8-А,Б,В 9-А,Б,В,Г	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 7-9 класи. Ляшенко О.І., Бар'яхтар В.Г., Гудзь В.В.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
14	Хімія	7-А,Б,В 8-А,Б,В 9-А,Б,В,Г	Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів: Хімія. 7-9 класи. Величко Л.П., Дубовик О.А.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
15	Біологія	6-А,Б,В 7-А,Б,В 8-А,Б,В 9-А,Б,В,Г	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 6-9 класи. Костіков І.Ю., Курсон В.В., Малікова С.О.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
16	Трудове навчання	7-А,Б,В 8-А,Б,В, 9-А,Б,В,Г	Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Сидоренко В.К., Боринець Н.І.,Терещук А.І.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
17	Фізична культура	7-А,Б,В 8-А,Б,В 9-А,Б,В,Г	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Круцевич Т. Ю., Галенко Л.А., Тимчик М.В.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804

18	Основив здоров'я	7-А,Б,В 8-А,Б,В 9-А,Б,В,Г	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 кл. Бойченко Т.Є., Воронцова Т.В., Шиян О.І.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
19	Алгебра	7-А,Б,В 8-А,Б,В 9-А,Б,В,Г	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Бурда М. І., Мальований Ю.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
20	Геометрія	7-А,Б,В 8-А,Б,В 9-А,Б,В,Г	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Бурда М. І., Мальований Ю.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
21	Інформатика	7-А,Б,В 8-А,Б,В	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Желдак М.І., Морзе Н. і інші	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
22	Інформатика	9-А,Б,В,Г	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Лисенко Т.І., Ривкінд Й.Я.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
23	Правознавство	9-А,Б,В,Г	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 9 клас. Т.О.Ремех, Р. Євтушенко, В. Сутковий	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804

Додаток до Освітньої програми,
затвердженої педагогічною радою
(протокол № 1 від 30.08.2023 р.)

Навчальний план
комунального закладу
загальної середньої освіти
«Луцька гімназія №20 Луцької міської ради»
на 2023-2024 н.р.
(1 –9 класи)

Пояснювальна записка

У ЗЗСО №20 в 2023-2024 н.р. сформовано 29 класів:
I ступінь – 12 класів (304 учнів),
II ступінь – 17 класів (450 учнів),
Всього по школі 754 учні.

Робочий навчальний план складений відповідно до Освітньої програми школи, схваленої педагогічною радою (протокол №1 від 30.08.2023р.), та затвердженої наказом директора школи від 30.08.2023 №06-од.

для школи I ступеня:

- для учнів 1-А,В, 2-х класів відповідно Типової освітньої програми НУШ-2 авторського колективу під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом МОН України №743 від 12.08.2022;
- для 1-А, 2-Б класів відповідно до Типових навчальних планів 1-11-х класів закладів загальної середньої освіти, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України», затверджених наказом МОН України від 03.02.2021р. №140 (додаток 2);
- для учнів 3-4-х класів відповідно Типової освітньої програми НУШ-2 авторського колективу під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом МОН України №743 від 12.08.2022;

У варіативній частині навчального плану передбачено додаткові години на вивчення:

- предметів інваріантної складової: математики 1-Б,В, 2-А,В класи
іноземної мови в 1-А клас
- на проведенні індивідуальних консультацій (3-4 класи)

для школи II ступеня:

- для учнів 5-6-х класів відповідно до додатку 3 Типової освітньої програми для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України 19.02.2021 № 235

- для учнів 7-9-х класів відповідно таблиць 1,8 до наказу МОН України №405 від 20.04.2018.

• Навчальні плани 8-Б, 8-В, 9-Б, 9-В класів складені за таблицею 8 для класів з поглибленим вивченням окремих предметів:

8-Б, 9-Б класи – поглиблене вивчення математики;
8-В, 9-В класи – поглиблене вивчення української мови та літератури.

• Варіативна складова навчальних планів використовується на:
- підсилення предметів інваріантної складової: хімія по 0,5 год. у 7-А,Б,В класах.

- Запровадження факультативів:
 - з математики (5-А,Б; 6-А,В; 8-Б; 9-А,Б класи)
 - з української мови (5-В; 6-Б,Г; 7-А,Б,В; 8-А,В; 9-А,В,Г класи)
 - з фізики («Енергозбереження» 7-А; 8-А; 9-А,Г класи)
 - Цифрова та медіаграмотність (6-А,Б класи)
 - з історії (7-В; 8-Б,В класи)
 - «Захист тварин» (8-А клас)

- Курси світоглядного спрямування:
 - Основи християнської етики (5-А,Б,В класи)
 - Фінансова грамотність (7-Б; 9-Г клас)
 - «Права людини у вільній країні» (6-В,Г клас)

Поділ на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до параметрів, затвердженим наказом МОН України від 20.02.2002р. №128:

- іноземна мова (англійська) (1-А, 2-А,Б, 3-Б, 4-А,Б, 5-А,Б,В, 6-А,Б, 7-А,Б,В, 8-В класи);
- українська мова (1-А, 2-А,Б, 3-Б, 4-А,Б, 5-А,Б,В, 6-А,Б, 7-А,Б,В, 8-В класи);
- інформатика (2-9-ті класи);
- технології (5-А,Б,В, 6-А,Б, 7-А,Б,В, 8-В класах), у яких є не менше, ніж 28 учнів

Навчальні плани зорієнтовані на роботу за п'ятиденним робочим тижнем у 1-9-х класах; при цьому гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня встановлено відповідно до вимог Державних санітарних правил і норм влаштування загальноосвітніх навчальних закладів та організації освітнього процесу.

І ступінь

Таблиця 1

Додаток 1

Навчальні предмети		1-Б	1-В
Українська мова		5	5
Іноземна мова (англійська)		2	2
Математика		3+1	3+1
Я досліджую світ:		7	7
мовно-літературна галузь		2	2
математична галузь		1	1
природнича галузь		2	2
здоров'язбережувальна і соціальна галузі		1	1
громадянська та історична галузі		1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізична культура		3	3
УСЬОГО		20+3	20+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		-	-
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		20	20
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		23	23

I ступінь

Науково-педагогічний проєкт «Інтелект України»

Додаток 2

<i>Освітні галузі</i>	<i>Навчальні предмети</i>	<i>1-А</i>	
Мовно-літературна	Українська мова	6	
	Іноземна мова (англ. мова)	2+1	
Математична	Математика	3	
Мовно-літературна	Я пізнаю світ	8	1
Математична, природнича			1
Соціальна і здоров'язбережувальна			1
Громадянська та історична			1
Технологічна			1
Фізкультурна			1
Мистецька			1
Інформатична			1
Фізкультурна	Фізична культура	2	
Мистецька	Мистецтво	1	
УСЬОГО		21+3	
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1-1	
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		20	
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	

I ступінь

Науково-педагогічний проєкт «Інтелект України»

Додаток 2

<i>Освітні галузі</i>	<i>Навчальні предмети</i>	2-Б
Мовно-літературна	Українська мова	6
	Іноземна мова (англ. мова)	3
Математична	Математика	4
Мовно-літературна	Я пізнаю світ	1
Математична		1
Природнича		1
Соціальна і здоров'язбережувальна		1
Громадянська та історична		1
Технологічна		1
Фізкультурна		1
Мистецька		1
Інформатична		1
Фізкультурна	Фізична культура	2
Мистецька	Мистецтво	1
УСЬОГО		22+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1-1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		22
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		25

I ступінь

Таблиця 1

Додаток 2

Навчальні предмети		2-А	2-В
Українська мова		5	5
Іноземна мова (англійська)		3	3
Математика		3+1	3+1
Я досліджую світ:		8	8
мовно-літературна галузь		2	2
математична галузь		1	1
природнича галузь		2	2
здоров'язбережувальна і соціальна галузі		1	1
Громадянська та історична галузі		1	1
Інформатика		1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізична культура		3	3
УСЬОГО		22+3	22+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		-	-
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		22	22
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		25	25

І ступінь

Таблиця 1

Додаток 2

Навчальні предмети		З-А	З-Б
Українська мова		5	5
Іноземна мова (англійська)		3	3
Математика		4	4
Інформатика		1	1
Я досліджую світ:		7	7
мовно-літературна галузь		2	2
математична галузь		1	1
природнича і технологічна		2	2
здоров'язбережувальна і соціальна галузі		1	1
громадянська та історична галузі		1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізична культура		3	3
УСЬОГО		22+3	22+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення групових занять		1	1
Індивідуальні консультації		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		23	23
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		26	26

І ступінь

Таблиця 1

Додаток 3

<i>Навчальні предмети</i>		<i>4-А</i>	<i>4-Б</i>	<i>4-В</i>	<i>4-Г</i>
Українська мова		5	5	5	5
Іноземна мова (англійська)		3	3	3	3
Математика		4	4	4	4
Інформатика		1	1	1	1
Я досліджую світ:		7	7	7	7
мовно-літературна галузь		2	2	2	2
математична галузь		1	1	1	1
природнича і технологічна		2	2	2	2
здоров'язбережувальна і соціальна галузі		1	1	1	1
громадянська та історична галузі		1	1	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
Фізична культура		3	3	3	3
УСЬОГО		22+3	22+3	22+3	22+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення групових занять		1	1	1	1
Індивідуальні консультації		1	1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		23	23	23	23
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		26	26	26	26

II ступінь

Додаток 3

Додаток 4

Освітні галузі	Навчальні предмети	5-А	5-Б	5-В
Мова і література	Українська мова	4	4	4
	Українська літ.	2	2	2
	Іноземна мова (англ.)	3,5	3,5	3,5
	Зарубіжна літ.	1	1	1
Математика	Математика	5	5	5
Природнича	Пізнаємо природу	2	2	2
Спеціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1
	Етика	0,5	0,5	0,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1,5	1,5	1,5
Інформатика	Інформатика	1,5	1,5	1,5
Технології	Технології	2	2	2
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3
Разом (без Фізична культура) + фізична культура		26+3	26+3	26+3
Додаткові години на вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2	2
Розв'язуємо текстові задачі		1	1	
Сходінки орфографії				1
Основи християнської етики		1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	28	28
Всього (без фізичної культури + фізична культура без урахування поділу класів на групи)		28 +3	28 +3	28 +3

Примітка: збільшено кількість навчальних годин на вивчення «громадянської та історичної» освітньої галузі за рахунок зменшення на «мовно-літературну» галузь (0,5 год. предмет «зарубіжна література»)

II ступінь

Таблиця 1

Додаток 4

Освітні галузі	Навчальні предмети	6-А	6-Б	6-В	6-Г
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4	4
	Українська література	2	2	2	2
	Іноземна мова (англ.)	3,5	3,5	3,5	3,5
	Зарубіжна літ.	1,5	1,5	1,5	1,5
Громадянська та історична	Історія України	1	1	1	1
	Всесвітня історія	1	1	1	1
Природнича	Пізнаємо природу	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	2
Математична	Математика	5	5	5	5
Соціальна та здоров'язбережувальна	«Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1	1
	Етика	0,5	0,5	0,5	0,5
Технологічна	Технології	2	2	2	2
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	1,5	1,5
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3
Разом(без фізичної культури)+фізична культура		29+3	29+3	29+3	29+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2	2	2
Розв'язування текстових задач		1		1	
Права людини у вільній країні				1	1
Культура мовлення Стилістичні особливості морфології			1		1
Цифрова та медіаграмотність		1	1		
Гранично допустиме навчальне навантаження		31	31	31	31
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31+3	31+3	31+3	31+3

II ступінь

Таблиця 1

Додаток 5

Освітні галузі	Навчальні предмети	7-А	7-Б	7-В
Мова і література	Українська мова	2,5	2,5	2,5
	Українська літ.	2	2	2
	Іноз. мова (англ.)	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1
	Всесвітня історія	1	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1
	Образ.мистецтво	1	1	1
Математика	Алгебра	2	2	2
	Геометрія	2	2	2
Природознавство	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	2
	Фізика	2	2	2
	Хімія	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	1	1	1
Здоров'я і культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3
Разом		28+0,5+3	28+0,5+3	28+0,5+3
Додатковий час на предмети факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2,5-0,5=2	2,5-0,5=2	2,5-0,5=2
Сучасна українська мова: морфологія		1	1	1
Енергозбереження		1		
Історія (індив)				1
Фінансова грамотність			1	
Гранично допустиме навч. навантаж. (із врахуванням фак-вів, додаткових, експериментальної роботи)		32	32	32
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33,5	33,5	33,5

II ступінь

Таблиця 1 Таблиця 8 Таблиця 8

Додаток 6

Освітні галузі	Навчальні предмети	8-А	8-Б/М	8-В/У
Мова і література	Українська мова	2	2	2+2
	Українська літ.	2	2	2+2
	Іноз. мова (англ.)	3	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1
Мистецтво	Мистецтво	1	1	1
Математика	Алгебра	2	2+2	2
	Геометрія	2	2+2	2
Природознавство	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	2
	Фізика	2	2	2
	Хімія	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3
Години на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів			3,5	3,5
Разом		28,5+3	31,5+3	31,5+3
Додатковий час на предмети факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3	2-0,5	2-0,5
Математика («За лаштунками шкільної математики»)			1	
Фізика («Енергозбереження»)		1		
Синтаксис простого та простого ускладненого речення		1		1
Захист тварин		1		
Видатні постаті України кінця XVIII – початку XX століття			0,5	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31,5+3	33+3	33+3

II ступінь

Додаток 7

Таблиця 1 Таблиця 8 Таблиця 8
Таблиця 1

Освітні галузі	Навчальні предмети	9-А	9-Б/М	9-В/У	9-Г
Мова і література	Українська мова	2	2	2+2	2
	Українська літ.	2	2	2+2	2
	Іноз. мова (англійська)	3	2	2	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1
	Основи правознавства	1	1	1	1
Мистецтво	Мистецтво	1	0,5	0,5	1
Математика	Алгебра	2	2+2	2	2
	Геометрія	2	2+2	2	2
Природознавство	Біологія	2	2	2	2
	Географія	1,5	1,5	1,5	1,5
	Фізика	3	3	3	3
	Хімія	2	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1
	Інформатика	2	2	2	2
Здоров'я і культура	Основи здоров'я	1	0,5	0,5	1
	Фізична культура	3	3	3	3
Години на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів		3	1	1	3
Разом		30+3	30+3	32+3	30+3
Додатковий час на предмети факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3	1	1	3
«За лаштунками шкільної математики»		1	1		
Практикум із синтаксису		1			1
Фізика (індив)		1			1
Фінансова грамотність					1
Складне речення. Види складного речення.				1	
Гранично допустиме навчальне навантаження (із врахуванням додаткових, експериментальної роботи)		33	33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3	33+3	33+3

Примітка: у 9-х класах виділено години для поглибленого вивчення математики (9-Бкл.) та української мови і літератури (9-В клас) за рахунок зменшення вдвічі годин мистецтва та основ здоров'я (в 9-Б, 9-В класах).

Робочий навчальний план

(індивідуальна форма навчання)

Пояснювальна записка

Навчальний план для учня 8-А класу Луцької ЗОШ №20, якому рішенням ЛКК рекомендована індивідуальна форма навчання, складений відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки від 12.01.2016р. №8 (в редакції наказу МОН України від 10.07.2019 №955), що зареєстрований у Міністерстві юстиції України 02.08.2019р. №852/33823, з урахуванням годин, виділених на предмети інваріантної складової, типових навчальних планів, складених відповідно до Освітньої програми комунального закладу «Луцька загальноосвітня школа I-III ступенів №20 Луцької міської ради Волинської області», схваленої педагогічною радою школи (протокол №1 від 30.08.2023р.)

- 8-й клас – відповідно до таблиці 1 Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН України № 405 від 20.04.2018.

Робочий навчальний план
учня 8-А класу
Хруся Владислава Андрійовича
(індивідуальна форма навчання)

<i>Предмет</i>	
Українська мова	1 год
Українська література	1 год
Англійська мова	1,5 год
Зарубіжна література	1 год
Історія України	0,5 год
Всесвітня історія	0,5 год
Алгебра	2 год
Геометрія	1 год
Біологія	1 год
Географія	1 год
Фізика	1 год
Хімія	1 год
Інформатика	1 год
Основи здоров'я	0,5 год
Разом	14 годин